

Kuulemisvastaukset

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=b91e1f27-d850-416c-b6a6-e47fa5804ea1>

1. Yleinen näkemys ehdotusluonnoksesta

Täyttääkö ehdotettu säädöskokonaisuus mielestänne rahapelijärjestelmän uudistamista koskevassa hallitusohjelmassa asetetut tavoitteet rahapelaamisesta aiheutuvien terveydellisten, taloudellisten ja sosiaalisten haittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi sekä rahapelijärjestelmän kanavointiasteen parantamiseksi?

Brite AB on maksupalveludirektiivissä 2 (2015/2366, PSD2) määritelty maksupalveluntarjoaja (Payment Service Provider, PSP), ja se toimii Ruotsin finanssivalvonnan myöntämän toimiluvan alaisena. Vastauksessamme keskitytään siihen, miten ehdotusluonnoksessa vastataan yleisiin kanavointi- ja haittojen vähentämistavoitteisiin ja säilytetään samalla vankka maksuinfrastruktuuri, joka kukoistaa läpinäkyvyyden, jäljitettävyyden sekä petosten ja rahanpesun estämisen kannalta.

Katsomme, että luonnoksen keskeisillä säännöksillä lähes onnistutaan saavuttamaan ensimmäinen tavoite eli korkea kanavointiaste. Harri Sailaksen työryhmän ehdottaman kohtuullisen verokannan ja sponsorointiehtojen pitäisi houkuttaa rahapelioperaattoreita hakemaan toimilupaa ja toimimaan uusilla markkinoilla.

Korkeimman mahdollisen kanavointiasteen saavuttamiseen liittyy kaksi riskiä. Yksi on bonusten ja affiliate-yritysten käytön kieltäminen markkinoinnissa. Lisenssittömät toimijat käyttävät niitä todennäköisesti omaksi edukseen, mikä vähentää kanavoitumista. Toinen riski on aikataulu, joka alkaa tästä päivästä ja päättyy siihen, kun ensimmäiset toimiluvat voidaan hakea ja myöntää. Tämä luo ei-toivotun siirtymäajan, joka avaa oven kolmansien maiden rahapelioperaattoreille ja maksu yrityksille, jotka eivät täyttäisi toimilupaehtoja, kohdistaa markkinointinsa hyvin aggressiivisesti suomalaisiin kuluttajiin. Tällä voi olla vaikutusta myös kuluttajien käyttäytymiseen pitkällä aikavälillä. Lisäksi aggressiiviset toimijat, jotka eivät täytä lisenssiehtoja, voivat avata oven lisenssittömille maksupalveluntarjoajille ja kryptovaluutoille, jolloin jäljitettävyys vaikeutuu ja petosten määrä kasvaa.

Haittojen vähentämisen osalta katsomme, että edellä mainittu siirtymäaika on liian pitkä ja lisää rahapelaamiseen liittyviä ongelmia ennen kuin uusi järjestelmä on otettu käyttöön. Suhtaudumme kuitenkin erittäin myönteisesti siihen, että luonnoksessa mukautetaan Ruotsin Spelpaus-mallia.

2. Lakiehdotuksen tärkeimmät vaikutukset

Voit kertoa näkemyksesi esitysluonnoksen vaikutusten arvioinnista.

Pidämme myönteisenä luonnoksen pyrkimystä maksimoida lisensoitujen rahapelioperaattoreiden määrä ja sisällyttää ohjelmistojen tarjoajat järjestelmään samalla kun otetaan käyttöön haittojen vähentämistoimenpiteitä. Haluamme kuitenkin huomauttaa, että maksujen näkökulmasta voidaan tehdä enemmän.

Suljetut maksut. Nykyinen lainsäädäntö ja lakiehdotukset jättävät haavoittuvuuden rahanpesulle ja terrorismin rahoituksen riskille. Kuten luonnoksessa esitetään, ei olisi rajoituksia sille, miltä tililtä maksuja suoritetaan rahapelioperaattoreiden sivustoille tai rahapelilompakoille, tai mille tilille tai tileille rahat voitaisiin siirtää. Teoriassa tämä luo riskin, jos rahaa siirretään yhdeltä henkilöltä rahapelisivustolle ja sen jälkeen rahaa nostetaan tai siirretään toiselle henkilölle. Tämä aiheuttaa mahdollisen rahanpesu- tai terrorismin rahoitusriskin. Tällaista riskiä voitaisiin pienentää määräämällä suljetun maksukierron käytöstä, jolloin operaattorin on varmistettava, että maksuja suoritetaan vain samalta henkilöltä ja samalle henkilölle (esimerkiksi vahvan tunnistautumisen avulla).

Toiseksi nykyisessä lainsäädännössä ja lakiluonnoksessa kielletään rahapelit luotolla ja rajoitetaan ne maksupalvelumaksuihin, mikä on hyvä asia. Luotolla tai velaksi maksamista ei pitäisi koskaan sallia ylivelkaantumisen välttämiseksi. Ehdotamme kuitenkin, että myös muiden kuin keskuspankkien liikkeeseen laskemat kryptovaluutat kielletään petosten ja rahanpesun vähentämiseksi.

Jotkin pelialan sääntelyviranomaiset (mm. Ranskan ja Alankomaiden) edellyttävät, että pelioperaattorit rekisteröivät "vastatilin" (eli pankkitilin) pelaajan rekisteröityessä. Toimimalla näin varmistetaan, että pelioperaattoreilla on aina mahdollisuus maksaa rahaa pelaajalle, jos se on tarpeen. Myös se, että maksuvälineet rajattaisiin vain Suomessa liikkeelle laskettuihin maksuvälineisiin, voi parantaa pelaajien turvallisuutta. Esimerkiksi Liettuassa sääntelyviranomaisen ohjeistaa, että kaikki maksut pelitileille tai pelitileiltä voidaan suorittaa vain liettualaisille pankkitileille tai liettualaisilta pankkitileiltä.

3. Temaattiset kohdat

Maksu- ja DNS-estot - 8 luku

Kun nykyinen lainsäädäntö otettiin käyttöön vuonna 2020, siihen sisältyi maksuliikenneestojen sisällyttäminen rahapelioperaattoreita vastaan, jotka rikkoivat Suomen arpajaislain markkinointirajoituksia ja kohdistivat palvelujaan suomalaisille kuluttajille. Eduskuntakäsittelyn aikana eduskunnan perustuslakivaliokunta päätti, että maksuestot voidaan panna täytäntöön vain osittain. Jos rahapelioperaattori rikkoo markkinointirajoituksia ja joutuu Poliisihallituksen mustalle listalle, rahapalveluntarjoajien ja muiden rahoituslaitosten tulisi ryhtyä tarvittaviin toimiin maksujen estämiseksi kyseiselle operaattorille. Perustuslakivaliokunnan mukaan näiltä verkkosivustoilta saadut voitot olivat kuitenkin omaisuudensuojan piirissä. Siksi näiden mustalle listalle joutuneiden yritysten maksuja takaisin kuluttajille ei pitäisi estää.

Luonnoksessa ehdotetaan maksujen estämisen laajentamista koskemaan kaikkia operaattoreita, joilla ei ole toimilupaa ja jotka rikkoivat markkinointirajoituksia. Mielestämme tämä selkeyttää jossain määrin maksuestojen toimintaa ja niiden täytäntöönpanoa.

Maksuestot ovat kuitenkin osoittautuneet kaikilla markkinoilla, joilla niitä on määrätty, myös Ruotsissa, hyvin tehottomiksi, kalliiksi ja vaikeasti valvottaviksi. Emme näe, miksi tämä olisi toisin tulevaisuudessa tai Suomen markkinoilla. Tästä syystä me maksupalveluntarjoajina emme ole samaa mieltä siitä, että maksuestot on mielekästä jättää lakiin. DNS-esto sen sijaan on todella vaikuttava ja vahva viesti markkinoille, jotta ne pysyisivät erossa ei-toivotuista käytännöistä. Siksi toivoisimme mieluummin, että lainsäädännön valvonnassa ja täytäntöönpanossa keskitettäisiin ponnistelut toimenpiteisiin, joilla on todistetusti vaikutusta, jotka on helppo panna täytäntöön ja jotka eivät aiheuta taloudellista taakkaa aloille ja toimijoille, jotka toimivat täysin lain mukaisesti, kuten lisensoidut maksupalveluntarjoajat ja rahoitusala.